

BORISLAV TAMINDŽIĆ

(1932-1992)

BIOGRAFIJA

Autor: Aleksandar Saša Tamindžić

Ako bi pred sobom imali zadatak da u cjelokupnoj muzičkoj kulturi jednog naroda izdvojimo stvaraoca čiji se gotovo kompletan opus bazira na umjetničkoj stilizaciji muzičkog folklora i još dalje, čije je stvaralaštvo rezultat nevjerovatno velike raznolikosti i raznorodnosti muzičkog zanata sa prepoznatljivim i autentičnim pristupom obradi folklorne melodije kao i spontanom stvaranju sopstvenih pseudo-folklornih muzičkih citata, onda bi to mjesto zasigurno bilo rezervisano za lik i djelo najplodnijeg crnogorskog kompozitora - Borislava Bora Tamindžića.

Rođen je u Kotoru 15. 01. 1932. gdje je završio srednju muzičku školu, dok je kompoziciju i teoriju studirao u Beogradu u klasi Dušana Skovrana i Marka Tajčevića.

Tamindžić je obilježio muzičku kulturu ostvarivši žanrovski raznovrsno i neobično obimno djelo. Već od samih početaka (1954) svoju kompozitorsku djelatnost i stvaralačku invenciju podredio je tradicionalnim muzičkim vrijednostima – crnogorskom muzičkom folkloru koji mu je bio inspiracija do kraja života. Pored komponovanja, Tamindžić je bio dirigent (Simfonijski Orkestar RTCG i hor „Stanko Dragojević“), muzikolog (zbirka od oko šesto zapisa, izvornih pjesama i igara iz svih krajeva Crne Gore rezultat je njegovog dugogodišnjeg melografskog rada), prosvjetni radnik (nastavnik muzike u centru za muziku i balet „Vasa Pavić“), publicista, TV programski savjetnik i muzički urednik.

Tamindžić je djelovao u gotovo svim muzičkim žanrovima – komponovao je solo pjesme, solističku, kamernu, horsku, orkestarsku, vokalno-instrumentalnu muziku, muziku za film i TV kao i muzičko scenska djela. Komponovao je prvu nacionalnu crnogorsku Operu (nedovršena) „Šćepan Mali“ na stihove P. P. Njegoša čiji su se djelovi izveli 1983. godine u sali „Čajkovski“ – Moskva.

Pratio je sva nova kretanja u savremenoj muzici kojoj je prilazio na inventivan i inovativan način, podređujući njene elemente karakteristikama crnogorske narodne melodije i na taj način, u nacionalnim okvirima stvorio je i izgradio sopstveni originalni muzički izraz.

Za svoje plodno, iskreno i obimno stvaralaštvo, Boro Tamindžić je dobio najznačajnija državna, republička, kolektivna, društvena priznanja i nagrade – izdvojena su najznačajnija:

- Nacionalna Trinaestojulska nagrada za kantatu „Bili smo jači od smrti“ (1968)
- Sterijina nagrada za scensku muziku u drami *Ognjište* (1975)
- Zlatna arena za muziku u filmu „Beštije“ Živka Nikolića - filmski festival Pula (1977)
- Nagrada Saveza kompozitora Jugoslavije za Crmnički oro - najbolja kompozicija, na niškom festivalu horske muzike (1974)
- Dvije decembarske nagrade Titograda - (1966 i 1979)
- Priznanje KUD „Stanko Dragojević“ - Podgorica
- Priznanje KUD „Branko Krsmanović“ - Beograd
- Priznanje KUD „Zahumlje“ - Nikšić
- Priznanje grada Moskve
- Priznanje grada Jerevana
- Priznanje Saveza kompozitora Jugoslavije
- Priznanje Uduženja kompozitora Crne Gore

Tamindžićev opus i stvaralaštvo su redovna tema i predmet više od 30 diplomskih, 15 magistarskih i nekoliko naučnih radova na nivou doktorskih disertacija, kod nas i u okruženju. Jedna od ulica u Podgorici, od 1999. godine nosi naziv najznačajnijeg muzičkog stvaraoca na tlu Crne Gore - Bora Tamindžića.

Boro Tamindžić-neppravdeno zaspostavljeni crnogorski kompozitor

06/10/2018 12:08

Izvor: [Arts Montenegro](#)

Autor: *Biljana Popović, tekst objavljen u Muzičkom glasniku, 1998/99.*

Borislav Boro Tamindžić bio je najznačajniji crnogorski kompozitor, nažalost nepravredno zapostavljen iako je njegovo bogato stvaralaštvo nedovoljno bilo predstavljeno javnosti, piše [Arts Montenegro](#).

Tamindžić je komponovao kada je Crnoj Gori osporavana muzička kultura i nasljeđe a Crnogorcima muzikalnost. Bio je originalan muzički stvaralac koji je i iz crnogorske "suve drenovine" mogao da iscijedi autentičan ton i tonalitet. Iz dna svoje duše bio je vezan za crnogorsko muzičko nasljeđe i inspiraciju, a njegov čuveni izum i instrument, bio je "šticafon".

Rođen je u Kotoru 1932. godine, a najveći dio djetinjstva, mladosti i života proveo je u Podgorici. Srednju muzičku školu „Njegoš“ započeo je na Cetinju, da bi je završio u Kotoru. Muzičku akademiju studirao je u Beogradu u klasi Nikole Hercigonje i uz naklonost profesora Marka Tajčevića.

Prva Tamindžićeva službovanja vezana su za tadašnji Radio Titograd, koji je u to doba uzimao puni zamah u praćenju i kompletiranju, svojih muzičkih programa. Bio je predavač u Muzičkoj školi, radio je i za Crnogorsko narodno pozorište, a saradivao je i na brojnim javnim priredbama i manifestacijama. Od 1976. godine radio je kao muzički urednik u televiziji Crne Gore, gdje je proveo 19 godina, i tu okončao svoj radni, a ubrzo i životni vijek. Bio je uvijek vezan za svoju matičnu kuću, a najveći dio muzičkog blaga, koji nam je ostavio, nalazi se u trezorima Radio Crne Gore.

Tamindžićev upliv u kulturni život Podgorice, Crne Gore i Jugoslavije nesumnjivo je bio značajan, jer je svojim biranim ukusom, otvorenošću i nedogmatičnošću, a iznad svega ličnim rafinmanom i šarmom, posijao plodno sjeme i izvršio brojne blagotvorne uticaje.

Svoje muzičko stvaralaštvo počeo je aranžiranjem narodnih melosa, darovito ga kultivirajući, još davne 1954. godine, a u svom bogatom radu bavio se obradom i stilizacijom narodnog melosa, horskom muzikom, pisao je kantate i oratorijume, kamernu i orkestarsku muziku, scensku muziku za pozorište, muziku za filmove, i za velike spektakle na otvorenom i zatvorenom prostoru, dječje operete, pa čak i operu – „Šćepan mali“ – koju nije uspio da dovrši.

Već u svojim prvim ostvarenjima Tamindžić doprinosi do sadržaja osobenog i sočnog čija je vitalnost bazirana na srećnom spoju elemenata savremenog muzičkog govora i ritmičkih i melodijskih karakteristika crnogorskog muzičkog folklor.

U svojim kamernim djelima, dvije nepomirljive krajnosti - epsku naraciju i intimnost minijature, Tamindžić sjedinjuje u sublimiranu i kompaktnu muzičku strukturu vrlo modernog muzičkog izraza. (Duvački kvintet – svita). Nadahnut eksponatima sa izložbe slikara i vajara Rista Stijovića, Tamindžić je kombinovanjem elemenata crnogorskog folklor i svojih zvučnih impresija, stvorio niz minijatura i sabrao ih u svitu („Impresije“).

Posjedujući istančano osjećanje za nove muzičke tokove i senzibilitet modernog stvaraoča, Tamindžić istražuje šire sazvučje naše muzičke riznice, stvarajući istovremeno djela snažne epske dramatike i ekspresivnosti kao i djela lirske emotivnosti i romantičke uznemirenosti.

Tamindžić je bio čovjek svog podneblja, kompozitor koji je nasljeđe nosio duboko u sebi. O svojim traganjima i dilemama on bi često govorio:

„Ima trenutaka da kompozitor ne može stvarno ništa da napiše. To su mnoge okolnosti koje ga svakodnevno zaokupljaju. Posao, svakodnevne brige, trka za ovo, trka za ono – ali zna i svjestan je toga da će ipak doći do jednog rješenja“. Hoće li doći onog trenutka kada je sebi dao zadatak da piše, a to je najopasnije kad kompozitor da sebi da zadatak: – Danas ću da pišem – to su već neke mehaničke rabote. Ne, onog trenutka kad je najraspoloženiiji i kada nema nikakvih drugih obaveza onda mora da pođe... To su te male muke, koje su fine, ali muke prave su one: – kad kompozitor ne zna ko će to da izvede i za koga on to piše“?

Muzičar neponovljivog šarma i originalne stvaralačke individualnosti i energije, Boro Tamindžić je u svom, inače širokom registru s ljubavlju prigrlio muzičku vezanost za scenu i

javne spektakle, što čini jednu od njegovih plodnih i kreativnih preokupacija i što je rezultiralo trajnim i značajnim djelima.

Mnoge njegove tvorevine postajale su prave himne i svakidašnja pjesma, za umjetnika i ansamble u kojima su nastajale i izvodile se. („Jugoslavija” – „Ladarice”)

Pri tom je ostvario vrijedan muzički i sadržajni materijal – oratorijume, kantate, horske kompozicije, muzičke obrade i sinteze – koje su kasnije predstavljale pravo muzičko blago i decenijama se vrtjele u nastupima naših umjetnika i ansambala u zemlji i inostranstvu („Ugark tijela” – kantata).

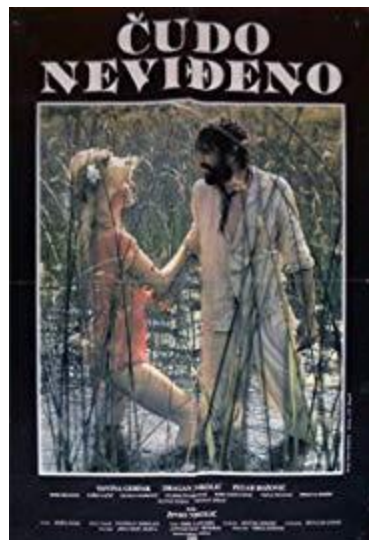
Tamindžićev nemirni duh uveo ga je i u pozorište. Muzičku podlogu za mnoge pozorišne predstave dao je kombinujući scenske zahtjeve sa izvođačkim mogućnostima minijaturnog instrumentalnog ansambla, a njegov urođeni talenat omogućio mu da je originalnim muzičkim rješenjima majstorski potcrta radnju drame, tako da je za scensku muzičku u Komaninovu „Ognjištu” dobio Sterijinu nagradu.

A kad je već riječ o nagradama valja istaći da se pored te nalaze još i „Zlatna arena” za muziku u filmu Živka Nikolića „Beštije”, a tu su i dvije nagrade „19. decembar” i „13-ojulska ” za kantatu „Bili smo jači od smrti”.

Vrijeme okupacije i rata proveo je Tamindžić na Cetinju, zatim u Podgorici, i u raznim zbjezgovima. Prve ustaničke akcije (iako je tada imao 9 godina) nije zaboravio, pa je svoje utiske iz tih godina, noseći ih u sebi, produbljujući i razrađujući, evocirao jezikom muzike u filmu „13 jul”. Kasnije je tu muzike preoblikovao u istoimenu poemu.

Preminuo je 1992. godine.

„Mnogi misle da je crnogorski folklor primitivan, tako ga neki nazivaju. Ne da bi nekoga uvrijedili, ni da bi naciju uvrijedili, ne – nego zbog ta tri četiri tona, kažu da je ta melodija primitivna. Nije to tačno. Naravno ovim ljudima koji to ne znaju, njima koji misle da imamo samo melodije kao što su: „Što si sjetan, serdar Jole”. Nije tačno, imamo mi široku melodiju: od bokeške melodije, preko ove podgoričke, tamo do Sandžaka. To su melodije sa velikim ambitusom, melodije koje ne može svako da pjeva. Ja uzimam te takozvane melodije, jer one pružaju kompozitoru da podmetne raznorazne harmonije”, govorio je Boro.

Plakati nekih od filmova za koje je Borislav Tamindžić pisao muziku.
